

Schiedamse Vest 180

3011 BH Rotterdam

T +31 (0)10 401 77 77

www.oogziekenhuis.nl

Traanklachten bij volwassenen: oorzaken

Deze folder geeft u meer informatie over de oorzaken van traanklachten.

Tranen worden gemaakt in de traanklier boven het oog. Ze bestaan uit traanvocht en houden het oog vochtig. Daarna lopen ze via de afvoerende traanwegen weg naar de neus. Als u veel last heeft van tranende ogen kan dit komen doordat ergens in de traanwegen een verstopping of vernauwing zit.

Afwijkingen aan de afvoerende traan- wegen

Vernauwd traanpunt

De traanpunten kunnen vernauwd zijn, waardoor de tranen niet goed afgevoerd worden naar de traanwegen. Bij een verstopt traanpunt komt het vaak voor dat verderop in de traanwegen nog meer verstoppingen zitten. Dit weten we pas wanneer het traanpunt in het onderooglid tijdens een operatie onder plaatselijke verdoving geopend is. Bij de helft van patiënten zien we helaas dat het openen van het traanpunt geen effect heeft op de traanklachten (zie voor meer informatie de folder “Oculoplastische ingrepen en onderzoek op de Poli-OK”)

Afstaand traanpunt

Ook kunnen de traanpunten wel open zijn, maar niet goed tegen het oog aanliggen. Hierdoor kunnen de tranen niet naar het traanpunt stromen. Dit kan komen door een naar buiten gedraaid onderooglid (ook wel ectropion genoemd). In de folder “Ectropion, naar buiten gedraaid onderooglid” wordt de behandeling hiervan verder uitgelegd. Uit onderzoek uitgevoerd in Het Oogziekenhuis Rotterdam, blijkt helaas dat er na het herstellen van de positie van het traanpunt, maar bij de helft van de patiënten een duidelijke verbetering van de traanklachten optreedt.

Afwijking van de werking van de traanpomp

De pompwerking van de traanwegen kan worden verstoord door verschillende afwijkingen, zoals een te slap ooglid, afwijkingen van de huid of littekens en verlamming van de spieren van het ooglid of het gezicht (zie voor meer informatie de folder “Verlamming van de gelaatszenuw (facialisparese)”).

Verstopping van de canaliculi en canaliculus communis

Verstoppingen van de canaliculi (traanafvoerkanaaltjes) kunnen het gevolg zijn van een infectie, bijvoorbeeld door het herpesvirus, of door het gebruik van cytostatica

(chemotherapie). In de canaliculi kunnen ook zeer hardnekkige chronische infecties optreden. Dit noemen we canaliculitis. Meestal bestaat er langdurig geringe afscheiding van pus, en een zwelling aan de neuskant van het bovenooglid of onderooglid.

Vaak wordt er echter geen oorzaak gevonden. Deze afwijkingen zijn relatief moeilijk te verhelpen doordat de traankanaaltjes zo kwetsbaar zijn en makkelijk weer littekens maken en daarmee opnieuw verstopen.

Verstopping van de ductus nasolacrimalis

De meest voorkomende verstopping van de traanwegen is die van het afvoerkanaal tussen de traanzak en de neus; de traanbuis (ductus nasolacrimalis). De oorzaak is vrijwel altijd onbekend. Bij sommige patiënten is maar een gedeelte van de traanbuis verstopt dit noemen we een subtotale stenose of subtotale verstopping.

Zwelling of infectie van de traanzak

Wanneer het kanaal van de traanzak naar de neus verstopt is kan er een zwelling van de traanzak optreden. Deze afwijking heet mucocèle. Wanneer er bacteriën in deze uitgezette traanzak komen kan een zeer pijnlijk abces van de traanzak ontstaan (een acute dacryocystitis).

Traanklachten door andere oorzaken

Reflextranen

Traanklachten kunnen ook optreden zonder dat er een aantoonbare verstopping is van het afvoersysteem is. Waarschijnlijk is de traanproductie dan groter dan wat de afvoerende traanwegen aankunnen, vergelijkbaar met een overlopende dakgoot door een te krap ontworpen of verstopte regenpijp.

Dit kan bijvoorbeeld komen doordat het traanvocht van onvoldoende kwaliteit is. Dit is de meest voorkomende oorzaak van traanklachten bij volwassenen. Zoals omschreven in de folder “Traanklachten bij volwassenen: Onderzoeken”, bestaat de traanfilm uit verschillende lagen die samen voor de goede kwaliteit van het traanvocht zorgen. Wanneer er iets mis is met een van de lagen vallen er gaten in de traanfilm tussen de knipperbewegingen door, met het gevolg dat het hoornvlies uitdroogt. Het hoornvlies stuurt dan via de zenuwen een alarmsignaal naar de traanklier, die dan extra traanvocht aanmaakt. Het gevolg hiervan is dat overproductie van tranen optreedt. Deze tranen zijn dan helaas vaak nog steeds van slechte kwaliteit, waardoor een vicieuze cirkel ontstaat. Hoewel het tegenstrijdig lijkt kunt u dus soms het advies krijgen om kunsttranen te gebruiken om te proberen of de traanklachten daardoor verminderen. Het is niet mogelijk om de traanproductie met andere medicijnen of operaties te verminderen.

Omdat traanvocht voor een groot deel verdwijnt door verdamping heeft niet iedereen met een verstopt afvoersysteem ook traanklachten. Omgekeerd heeft iedereen last van tranen bij flinke overproductie, zoals bij huilen, of bij fietsen met koude tegenwind.

Meer info

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, noteer deze en stel ze bij uw volgende afspraak bij de oogarts. Kijk voor meer informatie ook op onze website: www.oogziekenhuis.nl.